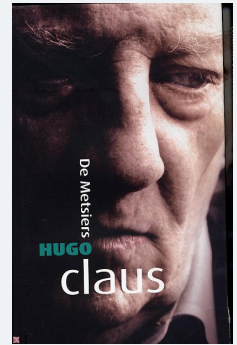

De Metsiers

Zwg door Anne
Zeker Weten Goed
26 February 2015

✓ Zeker Weten Goed

Auteur	Hugo Claus
Genre	Psychologische roman
Eerste uitgave	1950
Uitgever	De Bezige Bij
Pagina's	125

Flaptekst

Hugo Claus' prozadebuut *De Metsiers* is het verhaal van een Vlaamse boerenfamilie tijdens de Tweede Wereldoorlog. Middelpunt van de familie is de weduwe Metsiers, die consequent 'de Moeder' genoemd wordt. Jaren terug heeft zij samen met haar minnaar Mon Verkindere, met wie zij nu op de hoeve woont, haar echtgenoot vermoord. Ze heeft twee kinderen: Ana (van Metsiers) en Bennie (van Verkindere), een achterlijke jongen en de lieveling van iedereen. Door de beklemming van het milieu waarin zij verkeren worden Bennie en zijn halfzuster steeds meer naar elkaar toe gedreven, tot er tussen hen een aan incestueuze grenzende liefde ontstaat, waarvoor Bennie uiteindelijk de tol moet betalen.

Eerste zin

Een half uur het duister instaren, zinloos staren naar de weg, waarlangs de Vette Smelders moet komen.

Samenvatting

Mon is op jacht met zijn zoon Bennie. In het dorp wordt Bennie omschreven als 'een beetje achterlijk' en 'gek'. Ze wachten op de Vette Smelders, die mee zou gaan jagen, maar hij komt niet opdagen. Opeens is Bennie verdwenen, maar even later duikt hij weer op om zijn vader te laten schrikken. Mon schrikt inderdaad, wordt boos en besluit dat ze weer terugkeren naar de hoeve. Onderweg naar huis hebben ze het over Jules, die zich heeft bekeerd tot het katholieke geloof en daarom ook niet meer mee gaat jagen.

Mon praat met de Moeder over Ana. Ana blijkt drie maanden over tijd te zijn en is dus zwanger. Dit is de reden waarom de Vette Smelders niet meer met haar wil trouwen. Mon stuurt Ana naar mevrouw Sassen om het probleem op te lossen. Onderweg vergezelt Bennie haar tot aan de tram. Bij mevrouw Sassen krijgt Ana medicijnen die ze die week moet gebruiken, waarna ze volgende week weer terug moet komen. Ze keert 's avonds te voet huiswaarts.

Jules treft Bennie aan bij de Vette Smelders. De avond daarvoor hebben de Vette Smelders en een vriend van hem Bennie dronken gevoerd en hem wijsgemaakt dat ze Ana hadden vermoord. Bennie raakte hier zo van overstuur dat ze hem op een stoel hebben moeten vastbinden. Jules maakt Bennie los en neemt hem mee naar de hoeve.

Onderweg naar huis komt Ana een Amerikaanse soldaat tegen, Jim Braddock. Hij staat erop haar thuis te brengen,

maar onderweg begint het te regenen en ze besluiten te schuilen in een verlaten paviljoen. Jim biedt haar rum aan en wanneer ze onder invloed is van de alcohol, vindt ze alles prima en vrijt met Jim.

Jules en de Moeder maken de wond schoon die Bennie heeft opgelopen. De Moeder verwijt Jules dat hij te slap optreedt sinds hij zich bekeerd heeft tot het katholicisme. Bennie gaat er weer op uit in zijn eentje en belandt in de salon van de Franse Miet. Hij biecht aan haar op dat hij van Ana houdt en dat zij zwanger is. Zij keurt de relatie tussen hem en zijn halfzus af. Desondanks zoent ze hem wel en neemt hem mee naar haar kamer.

Mon blikt terug op zijn begintijd op de hoeve en denkt aan hoe hij tijdens een eendenjacht meneer Metsiers de benen vol met hagel schoot. In deze tijd ontstond de relatie tussen hem en de Moeder.

De volgende ochtend staat Jim er nog steeds op om Ana thuis te brengen, hij wil namelijk samen met zijn medesoldaat Eddie intrekken op de hoeve. De Moeder en Jules vinden dit maar niks omdat ze Jim niet vertrouwen. Hij heeft namelijk al een vrouw en twee kinderen. Ana heeft spijt van de vrijpartij en ontwijkt Jim. Bennie kan het juist heel goed vinden met de Amerikaanse soldaten.

Bennie heeft het met Ana over de Franse Miet en zij waarschuwt hem voor haar. Na dit gesprek besluit Bennie de ramen van de Franse Miet aan diggelen te schieten.

Jim spreekt Ana aan op de relatie die zij met haar halfbroer heeft; hij vindt dit niet gezond. Hierna vertelt Ana aan Bennie dat Jim haar in haar maag heeft gestompt, wat niet het geval is. Hierdoor wordt Bennie kwaad op Jim en besluit hem te vermoorden tijdens de eendenjacht. Eddie heeft dit echter in de gaten en schiet Bennie in zijn gezicht. Mon wordt bewusteloos geslagen en komt pas weer bij wanneer de soldaten al verdwenen zijn. Hij sleept het lijk van Bennie mee naar de hoeve. Iedereen reageert geschokt op; de Moeder moet overgeven, Ana is van streek en Jules is ervan overtuigd dat dit een onontkoombare straf is. Bennie wordt begraven in de boomgaard.

Motto

Si tout amour prendroye racine

J'en planteroye dans mon jardin.

Dit Franse motto betekent vrij vertaald: 'Indien elke liefde wortel zou schieten, dan zou ik ze planten in mijn tuin.'

Personages

Mon Verkindere

Mon is de vader van Bennie en heeft een relatie met de Moeder. Zijn gevoelens voor zijn zoon zijn vrij extreem, hij wil hem eigenlijk het liefst voor zichzelf hebben: 'Niemand kan ons nog scheiden. Er moeten daarvoor ook wetten bestaan. Ik heb de hele tijd over hem gewaakt, ook toen Metsiers nog leefde. [...] Niemand scheidt ons, ook niet de twee hoeren, Ana en de Moeder.' (p.14) Daarnaast is hij (deels) verantwoordelijk voor de moord op meneer Metsier, die volgens hem dood moest omdat hij erachter was gekomen dat Bennie niet zijn zoon was.

Ana Metsier

Ana is de dochter van meneer Metsier en de Moeder. Ze is ongewenst zwanger geraakt en daardoor wil de Vette Smelders niet meer met haar trouwen. De mannelijke personages zien haar allemaal als lustobject, terwijl ze zelf op zoek is naar 'meer'. Dit vindt ze bij haar halfbroer maar deze relatie wordt afgekeurd door de overige personages.

Bennie Metsier

Bennie is de zoon van Mon en de Moeder. Hij wordt omschreven als 'achterlijk' en 'gek'. Ondanks dat lijkt iedereen toch gek op hem te zijn. Hij werkt zich verschillende malen in de problemen door te veel te drinken of zich dingen te laten wijsmaken. Hij voelt een onbegrensde liefde voor zijn halfzus en het liefst zou hij samen met haar naar de stad vertrekken. Hij snapt niet wat er verkeerd is aan deze liefde. Hij laat zich ook wijsmaken dat Jim Ana heeft gestompt en is daarna in staat om hem te vermoorden. Uiteindelijk wordt hij dus zelf vermoord.

De Moeder

De Moeder, mevrouw Metsier, is de moeder van Ana en Bennie. De Moeder lijkt alle touwtjes in handen te hebben en oefent invloed uit op alle andere personages. Na het overlijden van haar man heeft ze een relatie gekregen met Mon.

Jules Goossens

Jules is een knecht op de hoeve. Hij heeft zich sinds kort bekeerd tot het katholicisme en volgens de Moeder is hij sindsdien een slappeling geworden. Hij wil in ieder geval niet meer mee op jacht met Mon en Bennie.

Jim Braddok

Jim is een Amerikaanse soldaat die is gestationeerd in de buurt van de hoeve. Ana ontmoet hem wanneer ze onderweg is naar huis en ze brengen uiteindelijk samen de nacht door. Jim wil vervolgens met haar mee naar huis, terwijl Ana dit eigenlijk niet wil. Jim en Bennie kunnen het in eerste instantie goed vinden met elkaar, tot Ana Bennie op zit te stoken wat uitloopt in een drama.

Quotes

"En een jaar nadien, als Bennie zou geboren worden, had ik hem te pakken voor de eerste maal, op de eendenjacht. Zijn benen propvol grove hagel."

Bladzijde 71

"Ik zal met je meegaan naar de hoeve, zeg ik traag. Neen. Je mag niet, je mag niet, hoor je, Jim! Toch wel. Ik laat mij door de commandant bij jullie inkwartieren. Ik zal mijn oppasser meebrengen."

Bladzijde 75

Thematiek

Schuld (gevoel)

De thematiek van de roman is vrij breed waardoor je verschillende thema's als hét thema kunt kiezen. Als jij dus een ander thema uit het verhaal haalt is dat niet per definitie fout, zo lang je het maar goed kunt verdedigen. Voor mij is het hoofdthema schuld(gevoel) omdat verschillende personages met schuld(gevoelens) kampen. Mon en de Moeder lopen rond met een moord op hun geweten, en hebben zich hierdoor buiten de dorpsgemeenschap geplaatst. Ana en Bennie maken zich schuldig aan incest (alhoewel hun liefde wel zuiver is). Ana is deels schuldig aan de moord op Bennie, omdat zij Bennie opstookt tegen Jim. Jim maakt zich weer schuldig aan overspel met Ana terwijl hij thuis een vrouw en twee kinderen heeft. Uiteindelijk loopt dit alles uit op de tragische dood van Bennie, terwijl hij nou net eigenlijk de lieveling is van iedereen. Jules reflecteert op deze gebeurtenis: hij ziet het als straf voor al het onrecht dat is gedaan door de verschillende personages. Deze gedachtegang komt natuurlijk voort uit zijn bekering tot het katholicisme.

Motieven

Moord

De moord die Mon en de Moeder samen hebben gepleegd is bepalend voor hoe de Metsiers nu door de dorpsgemeenschap worden gezien. In het verhaal is Bennie ook van plan een moord te plegen, namelijk op Jim, maar die komt er niet van. In plaats daarvan wordt hij zelf vermoord, door Eddie.

Liefde

Een belangrijk motief van het verhaal is de liefde tussen Bennie en Ana. Veel personages keuren deze incestueuze liefde af, maar wanneer Bennie en Ana samen zijn verloopt het verhaal eigenlijk heel liefdevol. Het lijkt om een hele zuivere liefde te gaan en het maakt het verhaal extra somber dat deze zuivere liefde geen toekomst kan hebben.

Abortus

Ana is ongewenst zwanger geraakt en wordt door Mon naar mevrouw Sassen gestuurd, die haar abortus verzorgt. In het begin van het verhaal komt dit even aan bod en het verhaal wordt er tevens mee afgesloten; de volgende dag moet Ana weer naar mevrouw Sassen.

Familiebetrekkingen

Het gezin van de Metsiers staat centraal in deze roman. Doordat ieder hoofdstuk vanuit een ander personage wordt verteld, wordt duidelijk hoe de personages zich tot elkaar verhouden. Zo vertelt Mon wanneer hij aan het woord heeft, dat hij niks met Ana heeft en dat hij haar een hoer vindt. De verschillende personages spreken vaak hatelijk over elkaar, behalve over Bennie, die lijkt door iedereen te worden liefgehad.

Motto

Si tout amour prendroye racine

J'en planteroye dans mon jardin.

Dit Franse motto betekent vrij vertaald: 'Indien elke liefde wortel zou schieten, dan zou ik ze planten in mijn tuin.'

Trivia

De Metsiers is Hugo Claus' debuut; hij schreef het toen hij 19 was.

Titelverklaring

De titel *De Metsiers* verwijst naar het gezin dat op de hoeve woont; zij spelen de hoofdrol in deze roman.

Oorspronkelijk bestond het gezin uit meneer Metsiers en mevrouw Metsiers (de Moeder), en hun dochter Ana.

Ongeveer 25 jaar geleden kwam Mon Verkindere naar de hoeve en kreeg samen met de Moeder een zoon, Bennie.

Mon vermoordde vervolgens meneer Metsiers. De Metsiers is een heus begrip in het dorp, Mon zegt over zichzelf: 'Ik hoor bij hen zodanig, dat men mij in het dorp Mon van Metsiers noemt.' In het dorp wil niemand wat met hen te maken hebben, behalve de Smelders.

Structuur & perspectief

Het verhaal bestaat uit 25 korte hoofdstukken. Deze hoofdstukken worden steeds vanuit een ander personage verteld. De personages die aan het woord komen zijn Mon, Ana, Bennie, Jules, de Moeder en Jim. In ieder hoofdstuk wordt er vanuit een ik-perspectief verteld, er is dus sprake van een wisselende ik-verteller. Het verhaal wordt niet chronologisch verteld omdat er sprake is van overlapping doordat er vanuit verschillende personages wordt verteld. Zo vertelt Ana bijvoorbeeld over haar ontmoeting met Jim en hoe zij de volgende ochtend samen wakker worden,

terwijl op datzelfde moment Jules Bennie op een stoel vastgebonden aantreft bij de Vette Smelders. Daarnaast is er ook sprake van flashbacks.

Decor

Het verhaal speelt zich tijdens de Tweede Wereldoorlog af. De duidelijkste aanwijzing die hiervoor wordt gegeven, is het verblijf van de Amerikaanse soldaten op de hoeve. Tijdens de Tweede Wereldoorlog waren de Amerikaanse soldaten namelijk gestationeerd in België. De vertelde tijd beslaat ongeveer een week. Dit is af te leiden uit het feit dat Ana aan het begin van de roman naar mevrouw Sassen gaat en dan te horen krijgt een week later terug te moeten komen. Aan het eind van de roman moet Ana de volgende dag weer naar mevrouw Sassen.

Het grootste deel van het verhaal speelt zich af op en rond de hoeve van de Metsiers. Deze hoeve wordt als volgt omschreven: 'De hoeve ligt laag in het land; als de zware regens zoals nu, aanhouden, ligt het bij hen ook aardig overstroomd binnenkort. Het huis is een donker blok, als een der honderden puinhopen in Normandië, die langs alle kanten opgesteld stonden en plots een egelpositie vormden met zware mitrailleurs.' (p. 77) Waar deze hoeve precies gelegen is, wordt niet helemaal duidelijk, maar het dorp waar Bennie regelmatig naartoe gaat heet Zedelgem en dat is een dorpje in Vlaanderen in de buurt van Brugge. Zoals uit het citaat hierboven al blijkt, zijn de omschrijvingen van de omgeving veelal zwaarmoedig en deprimerend, wat te wijten is aan de indruk die twee wereldoorlogen hebben achtergelaten.

Stijl

De Metsiers is gepubliceerd in 1950, door een Vlaamse auteur, en dit is beide terug te zien in de stijl waarin het verhaal geschreven is. Het taalgebruik en de zinsbouw zijn wat ouderwets, zoals bijvoorbeeld in de zin: 'Als zij niet weet waar gekropen van angst, als zij reeds drie maanden ten achter is?' (p. 17) Deze uitdrukking is in het hedendaags taalgebruik niet erg gebruikelijk, men zou nu eerder zeggen dat iemand over tijd is. Ook het Vlaamse taalgebruik is opvallend, zo wordt bijvoorbeeld het woord 'voutkamer' gebruikt (p. 15), wat een Vlaams woord is en 'kamer boven een kelder/gewelf' betekent. Naast deze talige kenmerken is ook de sfeer van de stijl kenmerkend; het naoorlogse sentiment is goed aan te voelen in de sombere omschrijvingen.

Slotzin

En morgenmiddag moet ik naar mevrouw Sassen.

Beoordeling

De Metsiers geeft enerzijds een mooi beeld van het naoorlogse sentiment op het Vlaamse platteland en is anderzijds juist een intiem inkijkje in een boerenfamilie. Doordat veel verschillende personages aan het woord komen krijg je als lezer verschillende visies voorgeschoteld waarna je vervolgens je eigen visie op het geheel kunt vormen. Claus weet met weinig woorden een droevig en indrukwekkend verhaal neer te zetten. Het is alleen jammer dat door de tekst op de achterflap van het boek als vrijwel het gehele plot wordt uitgelegd.

Recensies

"Claus kan schrijven, maar men weet vooralsnog niet precies wát hij van zichzelf en wát hij van anderen heeft."

http://www.dbnl.org/tekst...1_0008.php